

Completed research / Voltooide navorsing

To cite this article: (1985) Completed research / Voltooide navorsing, , 1:2, 74-74, DOI: [10.1080/02564718508529755](https://doi.org/10.1080/02564718508529755)

To link to this article: <https://doi.org/10.1080/02564718508529755>

Published online: 06 Jul 2007.

Submit your article to this journal [↗](#)

Article views: 5

View related articles [↗](#)

Completed research / Voltooide navorsing

Viljoen, H.M. 1985. *Die Suid-Afrikaanse Romansisteem Anno 1981*. D.Litt. Potchefstroomse Universiteit vir CHO.

Hierdie studie is 'n rekonstruksie van die Suid-Afrikaanse romansisteem d.m.v. die vergelyking van drie romans en hulle resepsie. Die drie romans is *Op die Rug van die Tier*, *A Ride on the Whirlwind* en *July's People*.

In hoofstuk 1 word die algemene sisteemteorie bespreek en 'n teorie van literêre sisteme afgelei uit die werk van teoretici soos Tynjanov en Mukařovský. 'n Literêre sisteem is 'n hiërargiese struktuur van vorme en norme, waarvan sekeres domineer, en wat ook mettertyd verander.

In hoofstuk 1 word ook 'n model van 'n romansisteem voorgestel bestaande uit 'n sintaktiese, 'n semantiese en 'n pragmatiese komponent. In hoofstuk 2 word hierdie model dan gebruik om die belangrikste romansisteme in Suid-Afrika mee te beskryf. Die vernaamste hipoteses waarvan uitgegaan word, is dat daar drie belangrike romansisteme in Suid-Afrika is, nl. die Afrikaanse, die Engelse en die Swart (Engelse) romansisteem, en dat die verskille tussen die sisteme berus op verskillende grade van oorgang van 'n mondelinge na 'n tipografiese tradisie. Hierdie verskille word saamgevat onder die begrip *interiorisering*.

Aan die einde van hoofstuk 2 word 'n hipotetiese beeld van die drie romansisteme geskets. Daarvolgens toon die Afrikaanse romansisteem sterk interiorisering, veral na sy tydstruktuur, en is die Engelse romansisteem in 'n oorgangsfase van realisme na strukture wat sterk interiorisering toon. Die Swart romansisteem toon egter nog sterk trekke van die mondelinge verteltradisie.

In hoofstuk 3, 4 en 5 word die drie romans en hulle resepsie m.b.v. die model ontleed. Daar is bevind dat hierdie analyses (hoewel onafhanklik van die sisteembeskrywings gedoen) tog die hipotetiese beelde van die romansisteme in breë trekke ondersteun.

In die slothoofstuk word algemene gevolgtrekkings gemaak. Die hipotese dat die verskille tussen die drie sisteme in hoofsaak op verskille in interiorisering berus, word deur die analyses bevestig. 'n Belangrike verskil tussen die drie sisteme lê in die verskil in ideologiese fokalisasie. Die hipotese dat daar een Suid-Afrikaanse romansisteem onderskei kan word, kan egter nie gehandhaaf word nie. Die drie sisteme is wel in wisselwerking. Dit beteken dat verdere opleiding en navorsing in vergelykende literatuurwetenskap in Suid-Afrika noodsaaklik is.

Daar is ook bevind dat die sisteembenadering heelwat voordele vir die literatuurstudie inhou. Dit maak 'n sintese van bestaande kennis moontlik en open nuwe navorsingsmoontlikhede. Vir die literatuurgeskiedskrywing is dit noodsaaklik.